

acod
onderwijs

GEPENSIONEERDEN

**c
o
n
t
a
c
t**

PB-PP | B-12495
BELGIE(N) - BELGIQUE

Jaargang 44
Nr 9
november 2017

erkenningsnr.
P 003045

Maandblad (verschijnt niet in
juli en augustus)
V.U.: F.van der Graaf
Bagattenstraat 158 - 9000 Gent
Postkantoor van afgifte: Gent I
Stapelplein 75 - 9000 Gent

ACOD-ONDERWIJS ONDERAFDELING GEPENSIONEERDEN

Tel.: 09/269.93.40

Fax: 09/269.93.44

Secretariaat: Bagattenstraat 158 - 9000 Gent

Mededelingenblad CONTACT

Jaargang 44 nr.9 november 2017

Het Contactblad is ook te lezen op de website van ACOD Onderwijs:

www.acodonderwijs.be/publicaties-2

Leden die het Contactblad **alleen digitaal** willen ontvangen kunnen ons dat melden.

Genoteerd

Professor Gert Peersman wikt en weegt 3 jaar Michel I

Knack vroeg het aan professor economie Gert Peersman (UGent). Hij selecteerde een aantal cruciale economisch indicatoren, zoals :

- 1- werkgelegenheidsgraad,
- 2- loonkosten,
- 3- handelsbalans,
- 4- begroting
- 5- economische groei.

Peersman bekeek hoe die factoren tijdens de drie jaar van de regering-Michel evolueerden.

Om daar zicht op te krijgen, vergeleek hij bij Eurostat de evolutie van de kwartaalcijfers van België met die van alle 28 Europese lidstaten plus Zwitserland en Noorwegen over volgende periodes:

- vanaf het begin van de financiële crisis, begin 2008, tot het aantreden van de regering-Michel (vierde kwartaal 2014). **Sommige landen**

leden nu eenmaal meer onder de crisis dan andere, en dat kan invloed hebben op de prestaties van de volgende drie jaren.

- vanaf 2014 tot en met het tweede kwartaal van 2017.

Zijn de geboekte resultaten het gevolg van het gevoerde beleid van de regering-Michel, of zijn ze te danken aan de internationale conjunctuur die verbeterde, zoals hierboven reeds werd aangehaald ?

1. De werkgelegenheid: waar zijn de jobs, jobs, jobs ?

Prof. Peersman bekeek de evolutie van de werkgelegenheidsgraad tijdens de regering-Michel: hoeveel mensen op arbeidsleeftijd (20 tot 64 jaar) waren er aan de slag bij het aantreden van de regering-Michel, en hoeveel vandaag?

‘Onze werkgelegenheidsgraad is in die drie jaar met **0,8 procentpunt toegenomen**. Dat kun je moeilijk een sterke prestatie noemen, want daarmee staan we op de 23e plaats op 30 landen. Heel wat Europese landen creëerden in die periode meer jobs dan België: Zwitserland, Italië, Ierland, Polen en Portugal. In buurland Frankrijk steeg de werkgelegenheidsgraad met 1 procentpunt en in Nederland met 2,2 procentpunt.

Duitsland deed het dan weer slechter dan wij: daar steeg de werkgelegenheidsgraad slechts met 0,6 procentpunt’.

Peersman verklaart: in Duitsland waren tussen het begin van de crisis in 2008 tot oktober 2014 veel jobs bijgekomen. De werkgelegenheidsgraad in Duitsland steeg met 4,6 procentpunt, terwijl hij bij ons in die periode ze met 0,7 procentpunt achteruitging. De Duitse werkgelegenheidsgraad lag al heel hoog, waardoor het veel moeilijker was om hem nog te doen stijgen. Dat geldt ook voor andere landen die in deze rangschikking achter ons komen, zoals Zweden, Denemarken, Oostenrijk en Noorwegen: de afgelopen drie jaar werden daar minder jobs gecreëerd dan bij ons, maar daar gingen er na de crisis ook geen verloren. Integendeel, er kwamen banen bij!

Je hoort me niet zeggen dat de regering geen goede maatregelen heeft genomen op het vlak van de arbeidsmarkt – al vind ik de maatregelen voor **flexi-jobs overroepen**: die zullen niet méér mensen aan het werk helpen, ze geven mensen gewoon de kans om nog wat bij te

verdienen. Met de flexi-jobs bestaat zelfs het risico dat je mensen die nu een voltijdse baan hebben juist uit de arbeidsmarkt duwt, bijvoorbeeld in de horeca. **Het principe van een taxshift is dan weer wél een goeie regeringsmaatregel.**

Zijn conclusie: “De aangroei van jobs in ons land is niet zozeer te danken aan het regeringsbeleid, wel aan de Europese conjunctuur”.

2. **Loonkosten: taxshift of belastingsverlaging ?**

Het woord taxshift komt één keer in het regeerakkoord voor en bovendien nog onder aanhalingtekens en tussen haakjes: “De regering zal een para- fiscale en fiscale verschuiving (“taxshift”) doorvoeren om een voldoende omvangrijke lastenverlaging te kunnen financieren, waarbij de belastingdruk op arbeid, bestaande uit fiscale en parafiscale lasten, aanzienlijk wordt verminderd.” Er kwam weliswaar een verschuiving van de belastingen op arbeid naar belastingen op consumptie (BTW, accijnzen), vervuiling en vermogen, maar ... Onze **loonkosten** lagen drie jaar geleden een stuk hoger dan die in onze buurlanden. Met de taxshift en de loonstop boven op de **index** heeft de regering Michel de loonhandicap weggewerkt. Een goede zaak, máár eigenlijk mogen we niet spreken van een belastingverschuiving, wel van een **belastingverlaging** ten behoeve van de vennootschapsbelasting. **De ingreep was niet budgetneutraal en sloeg een flink gat in de begroting...**

In het binnenland daalde de koopkracht: niet in het minst omwille van de stijging van 6 naar 21 % op elektriciteit, niet alleen de ziekenhuisfactuur, maar ook de stijging van de medische kosten en de zorg, stijging van de huurkosten, de lage rente die de banken uitkeren op spaarboekjes.

Sterker nog: zo 'n 128.000 gepensioneerden –mensen met een pensioen tussen 1.200 en 1.300 euro- houden ten gevolge van de taxshift en ondanks een verhoogd bruto pensioen, de index en de welvaartsenveloppe omzeggens niets over en bij een aanzienlijk

*aantal gevallen zelfs minder. Voor die groep variëren de jaarbedragen van **plus 8,4 €** (+ 292,90 € via index en welvaartsenveloppe) tot **min 56,57 €** (+ 801,61 € via index en welvaartsenveloppe).*

Peersman keek naar de evolutie van de loonkosten tussen 2014 en 2017 regering-Michel. Ze stegen met **slechts 1 procent**. In de rangschikking met betrekking tot **de kleinste klim** van de loonkosten komen we in Europa op de zesde plaats. Alleen in Griekenland, Italië, Malta, Spanje en Cyprus stegen de loonkosten in die periode nog minder – niet toevallig allemaal landen die economisch zwak presteren. Daarentegen in Nederland stegen de lonen met 2,4 procent, in Frankrijk 3,5 procent en in Duitsland met 7,2 procent.

Tel bij onze geringe loonstijging onze goede productiviteit, en we zijn de primus van Europa.

Conclusie: onze arbeid werd onder Michel I goedkoper, onze concurrentiekracht verhoogde in relatie tot onze buurlanden. Dat zorgde zonder twijfel voor meer jobs.

Volgens het Planbureau zal de taxshift tegen 2021, 45.190 jobs opleveren, de Nationale Bank denkt dat het er 64.500 zullen zijn. Afhankelijk van hoeveel taxshift-jobs er werkelijk bijkomen, zal dat de overheid tussen de 102.000 euro en de 146.000 euro per job kosten ...ten gevolge van de kleinere inkomsten voor de overheid.

Als alle terugverdieneffecten waarop de regering hoopt er ook effectief zullen zijn (wat dus niet zeker is) zal dat volgens het Planbureau de begroting nog altijd 108.000 euro per job kosten. De Nationale Bank is optimistischer en komt uit op 25.000 à 30.000 euro per job.

Hoe komt men tot zulke grote discrepantie in de cijfergegevens ? Verontrustend, maar om het even: het zijn structurele kosten, want jaarlijks terugkerende kosten voor de belastingbetaler, want niet budgettair neutraal en dus ten laste van de begroting ...dus ten laste van de belastingbetaler .

Bij de voorstelling van het Zomerakkoord herhaalde de oppositie twee uren lang de vraag hoe de daling van de vennootschapsbelasting voor

*de bedrijven ten bedrage van 4 miljard euro gefinancierd zou worden. Ook Groen en SP.A wilden cijfers zien.. “show me the money”. Karen Temmerman herhaalde dezelfde woorden die Bart De Wever gebruikte bij de presentatie van de begroting van de regering di Rupo... die weliswaar meer wist te besparen dan de huidige regering. De meerderheidspartijen lieten het niet aan hun hart komen: het Zomerakkoord werd meerderheid tegen oppositie goedgekeurd. Zelfs de favoriete begrotingsexpert van de regering, Prof. Em. Wim Moesen (KUL), heeft zijn vragen: “Er steken heel wat ronde getallen in het akkoord. Doorgaans is dat een teken dat niet alles precies nagerekend is. **Het examen in de herfst zal moeilijk worden, misschien zelfs een deliberatie.**”*

De regering pronkt ermee dat die banen vooral in de privésector worden gecreëerd, maar als ze de begroting zoveel geld kosten, kun je net zo goed zeggen dat het om door de overheid **gesubsidieerde jobs en bijgevolg ook... om gesubsidieerde bedrijven gaat**. Je kunt ook zeggen dat de bedrijven uiteindelijk niet zoveel jobs creëren, ondanks de verlaging van de werkgeversbijdragen.

Peersman: ‘ Een bijkomende reden voor de ongunstige verdeling binnen de werkgelegenheid is dat de lastenverlagingen veel te weinig gericht zijn op de segmenten **waar de maatschappelijke nood aan jobcreatie behoorlijk groot is: de laag- en ongeschoolde arbeid**. De taxshift en andere maatregelen om de loonkosten te beperken gingen niet zozeer naar meer banen. De ondernemingen boekten er vooral meer omzet en winst mee.

Zijn conclusie: “De taxshift was in de eerste plaats een mooi cadeau aan de ondernemingen.”

3. Handelsbalans: hoe concurrentieel zijn we ?

Dankzij de taxshift en loonmatiging zijn we wel concurrentiëler geworden op de wereldmarkt: meer omzet en een hogere winstmarge voor de bedrijven. De handelsbalans van een land geeft weer hoeveel een land uitvoert en invoert. Wordt er meer uitgevoerd dan ingevoerd, dan is de handelsbalans positief. Is er meer import dan export, dan is de handelsbalans negatief. In de periode na het uitbreken van de crisis

tot aan de start van de regering-Michel was het niet zo goed gesteld met onze handelsbalans: **ze ging er serieus op achteruit**, in tegenstelling tot bijna alle andere Europese landen. Onze producten waren te duur om ze in het buitenland verkocht te krijgen. Onze handelsbalans stond bijgevolg in negatief en woog op de begroting. Sinds de start van de regering-Michel is onze positieve handelsbalans een inhaalbeweging gemaakt richting de vierde plek in Europa, na Malta, Zwitserland en Tsjechië ! Die prestatie was weliswaar het gevolg van lagere **loonkosten, de indexsprong** en de **taxshift richting hogere BTW in het binnenland**. De goedkopere producten leidden tot meer uitvoer richting buitenland, maar minder consumptie in het binnenland.

Ondanks de duidelijke verbetering van onze handelsbalans onder Michel I, tempert G. Peersman de vreugde: naast lagere loonkosten en meer export spelen nog meer factoren mee bij de competitiviteit van een land.

Het World Economic Forum maakt jaarlijks een lijst op van de meest competitieve landen. Hierbij worden volgende factoren als structureel (blijvend) meegerekend:

- **investerings** in onderwijs, innovatie, mobiliteit, een evenwichtig verdelingssysteem bij de belastingen, teneinde de positieve toestand vast te kunnen houden naar de toekomst toe. Na drie jaren regering Michel zakte België binnen de wereldrangschikking van de achttiende , naar de twintigste plek. We zakken dus weer weg in vergelijking met andere landen.
- We scoren helemaal ondermaats op vlak van **mobiliteit**. Dat is erg voor **een land dat zijn centrale ligging in Europa als troef wil uitspelen, en zich opwerpt als logistieke draaischijf**. Peersman: ‘Wat heeft een bedrijf aan lagere loonkosten als het zijn werknemers moet betalen om uren in de file staan?’ Die slechte score qua mobiliteit heeft ook alles te maken met **overheidsinvesteringen**, onder meer in de aanleg en de verbetering van **wegen, bruggen, tunnels, onderhoud en vernieuwing van onze logistieke uitrusting**. ‘Iedereen kent de houding zowel van de vorige regering én de regering-Michel: overheidsinvesteringen uitstellen was telkens **een makkelijke manier om onze begroting op te smukken**. Dat zegt niet

alleen Prof. Peersman, maar ook Prof. Wim Moesen (KUL) als begrotingsspecialist: *“Een beschaafd land geeft 3% van zijn bruto binnenlands product (bbp) uit aan publieke investeringen. Vandaar dat Europa een begrotingstekort van drie procent toelaat. Al de Belgische overheden samen geven slechts 1,6 procent uit aan publieke investeringen. Dat wreekt zich op lange termijn.”*

Zijn conclusie: “België is qua competitiviteit weer aan het wegzakken in vergelijking met andere landen.”

4. Begroting: waar is het geld naartoe ?

De regering-Michel zou de overheidsfinanciën opnieuw op orde brengen, maar stelde onderwijl een begrotingsevenwicht ondertussen opnieuw weer eens uit tot eventueel 2019. De begroting werd nochtans met **1,7 procentpunt verbeterd** en behoren we tot een middenmoter in Europa. Dat valt echter tegen, gezien rekening wordt gehouden met de Eurostatcijfers die de jaren na de crisis van 2008 eveneens in aanmerking nemen bij de beoordeling. Duitsland, Zwitserland, Frankrijk en Denemarken wisten hun begroting minder te verbeteren dan België, maar zij waren er **in de zeven jaar na de crisis ook niet zo zwaar op achteruitgegaan als wij**. Onze begroting is toen met **3,5 procentpunt verslechterd**, de Duitse begroting met **0,3 procentpunt**, Zwitserland **1,5 procentpunt**, Frankrijk **1,3 procentpunt**, Denemarken **2,7 procentpunt**. Onze overheidsfinanciën zijn na de crisis dus veel meer verslechterd. Een groot verschil met Nederland: na de crisis verslechterde hun begroting met 3,3 procentpunt, maar de afgelopen drie jaar verbeterde hun begroting ...met 3,3 procentpunt! Dat hadden we kunnen goedmaken, als we dat overheidsgeld goed hadden geïnvesteerd: onze overheidsinvesteringen zijn zoals gezegd erg laag.

We hebben wat bespaard, de overheid is wat efficiënter gaan werken, maar dat was niet voldoende om **de stijgende pensioenlasten** op te vangen. Daar zit het grote verschil met andere Europese landen die beslist hebben dat de pensioenleeftijd **elk jaar met enkele maanden** zou stijgen, waardoor de pensioenuitgaven worden afgeremd en

vooral de belastinginkomsten stijgen omdat die mensen nog aan de slag zijn.

De regering-Michel heeft beslist dat de pensioenleeftijd pas in 2025 en 2030 omhoog gaat. Die pensioenlasten zullen dus verder blijven wegen op onze begroting. De regering-Michel voerde tot nu toe geen doortastend pensioenbeleid, maar ze nam volgens Peersman wel een paar goede, kleinere beslissingen: ‘Bijvoorbeeld de maatregelen die langer werken werkbaar moeten maken. Of de boetes voor bedrijven die 55-plussers thuis laten blijven.

Peersman vindt het wel jammer dat de regering terugkrabbelde om 50-plussers die lange tijd werkloos zijn minder pensioen uit te betalen: ‘Er werd gedaan alsof zij bestraft zouden worden met een lager pensioen. Dat is niet zo, eigenlijk worden ze nu beloond met een hoger pensioen want ze krijgen evenveel als iemand die wel de hele tijd doorwerkt en bijdraagt. Dit staat schril in **tegenstelling tot de opvatting van de vakbonden: je moet werkloze 50-plussers geen 2 keer straffen: eerst met werkloosheid en achteraf met verlies aan pensioen.** Tref maatregelen dat 50-plussers zo weinig mogelijk door de werkgevers worden gedumpt en zorg voor “werkbaar” werk en minder burn-out zowel bij de jongeren als bij de ouderen. Op die manier zullen werknemers langer kunnen werken.

Zijn conclusie: ”De pensioenlasten blijven bij ons stijgen. Dat weegt op onze begroting.”

5. Economische groei: hoe was het economisch beleid ?

“De economische groei vat alle indicatoren samen en is voor mij de beste maatstaf om het economisch beleid van de regering te beoordelen”, zegt Peersman.

De regering-Michel scoort slecht, want als we de drie jaren Michel I bekijken strandt België op de **26ste** plaats van de 30 Europese landen. Onze economische groei bedroeg in die periode cumulatief 4 procent, de gemiddelde groei in de eurozone lag met 5,8 procent bijna de helft hoger. Dat België een minder zware crisis doormaakte is niet correct en een flauw excuus: een hoop landen deden het beter tijdens de crisis beter en presteren nu ook beter. Duitsland groeide tussen eind 2007

en midden 2014 bijna 5 procent, en de afgelopen drie jaar meer dan 5 procent. Dat geldt ook voor Noorwegen, Zweden, Polen, Oostenrijk en nog een hele reeks landen: ze kenden zowel in de jaren na de crisis als de voorbije drie jaar meer economische groei. Alleen Frankrijk, Italië en Griekenland presteerden zowel tussen 2008 en 2014 als tussen 2014 en vandaag slechter dan België.

De jobcreatie valt tegen in vergelijking met andere Europese landen, de taxshift gaat wel de goede richting uit maar is **erg duur, want niet budgetneutraal**, de overheidsfinanciën zijn onvoldoende op orde gebracht... De hervorming van de fiscaliteit is een gemiste kans. In de regeringsverklaring werd nog aangekondigd dat er werk zou worden gemaakt van **heldere en rechtvaardige belastingen**, maar daar kwam niets van in.

Onze fiscaliteit is en blijft een kluwen: een duaal systeem met enerzijds progressief stijgende belastingschijven voor de inkomsten op arbeid tot 50 %, anderzijds forfaitaire belasting schalen voor de vennootschapsbelastingen en inkomsten op kapitaal inclusief een onoverzichtelijke “koterij” van aftrekposten, afwijkingen, afspraken met de belastingen zelf om van de normen af te wijken en vrijstellingen die maken dat **het gemiddelde van de vennootschapsbelastingen in ons landje strandt op ongeveer 14 %** !

De speculatietaks was een barslechte maatregel, en het is goed dat de regering de moed heeft gehad om hem af te schaffen. De effectentaks is opnieuw een gedrocht. Het is nu al duidelijk dat ze nooit de 254 miljoen euro zal opbrengen die de regering er vanuit de losse pols op heeft geplakt. Een efficiënte en billijke **vermogensbelasting** is er nog altijd niet, en dat is een bewuste keuze van de regering. Andere landen hebben efficiëntere vermogensbelastingen, dus als onze regering het echt wil, kan ze dat op poten zetten. Als het de ambitie was van de regering Michel om te zorgen voor een eenvoudiger en rechtvaardige fiscaliteit, schoot ze ook daarin tekort.’

Zijn conclusie: “De regering Michel verkoopt zichzelf. Uit de cijfers blijkt dat ze niet de regering is die ze beweert te zijn.”

Freddy D’havé, secretaris ACOD gepensioneerden Onderwijs.

Bronnen:

Knack dd.22 oktober 2014: Begrotingsexpert Wim Moesen: “Ik zie geen grote omwentelingen”, door Ewald Pironet.

Knack dd. 7 oktober 2015: Gemakzuchtig beleid eist zijn tol, door Ewald Pironet.

Knack nr. 41 van 11 tot 17 oktober 2017: een compilatie uit de rubriek Economie:

“Prof. Gert Peersman wikt en weegt 3 jaar Michel-I.”

De Gentaar/Nieuwsblad dd. 28 juli 2017: Op weg naar Michel-II ? , door Pieter Lesaffer.

De Gentenaar/Nieuwsblad dd. 8 augustus 2017: Europees examen voor Zomerakkoord wordt lastig”, door Arnout Gyssels.

DeMorgen dd. 25 augustus 2017: Besparing op de kap van de ouderen, door Niek De Meester, pensioenspecialist OKRA.

Onze activiteiten

- 1. Op zaterdag 11 november 2017 om 12u30: ons jaarlijks buffet in restaurant Jour de Fête.** We zullen opnieuw kunnen genieten van de lekkere klassieke keuken. Marie Cloquet en Bruno Matthys geven er een moderne toets aan.

Menu:

Aperitief met hapje

Sint-Jacobsvrucht met venkel, witloof en espuma van vanille

Velouté van butternutpompoen met salie

Vol-au-vent “royal” met kip, gebakken kalfszwezerik, grijze garnalen, mousseline-saus en verse frietjes

Dame Blanche

Koffie of thee

Prijs: - € 55 p.p. all-in (aperitief, wijnen, water, koffie, thee inbegrepen)

Het aperitief wordt u aangeboden door S-Plus ACOD Onderwijs gepensioneerden

- € 60 p.p. voor niet S-Plusleden

- 2. Gentse Seniorenweek van maandag 20 november tot zondag 26 november 2017:**

De inschrijvingen zijn afgesloten. Vanaf maandag 6 november zijn de kaarten beschikbaar en kunnen wij ze afhalen in de Stadswinkel. We kunnen de kaarten opsturen via de Post, maar wie wil mag ze gerust bij ons komen afhalen (in de Kikvorsstraat 23 te Gent en dat liefst na een telefoontje 09/221.12.36 of 0474/31.26.30) Leden die naar het etentje in Jour de Fête komen, zullen ze daar krijgen.

1. Maandag 20 november 2017:

- **10.00 tot 13.00: Officiële Opening en Open Algemene Vergadering Seniorenraad** (verwelkoming, toespraken)
Pacifatiezaal, Stadhuis, Botermarkt 1, Gent
Gratis toegang, er moet wel ingeschreven worden! Geen toegang zonder ingangskaart.
- **14.00 tot 15.30: Bezoek aan Campo Santo:**
Idyllisch gelegen op een heuvel aan de rand van Gent is Campo Santo zonder twijfel één van de mooiste begraafplaatsen van ons land. We brengen het verhaal van de grafkunst en -symboliek, gaan langs bij een aantal BV's en genieten van de schoonheid en de rust op deze bijzondere plek. Deze rondleiding moeten wij helaas afraden aan mensen die minder mobiel zijn of gebruik maken van een rolstoel
Locatie: Campo Santo, ingang Visitatiestraat 13, 9040 Sint Amandsberg

2. Dinsdag 21 november 2017:

- **10.00 tot 12.00: wandeling 'Turkije aan de Leie'**
We gaan op verkenning in de buurt van de Sleepstraat en Dampoort, waar het verhaal van de Turkse migratie 50 jaar geleden begon en nog steeds zichtbaar is. Hoe kwamen de eerste 'gastarbeiders' toe in dit 'Turkije aan de Leie'? In welke omstandigheden leefden ze en hoe reageerden de buurtbewoners op hun komst? En hoe zit het vandaag met integratie in deze multiculturele wijk?
Locatie: Sint- Jacobskerk, groot portaal, 9000 Gent
- **14.30 tot 16.30: Concert van Guy Neve en de Romeo's**
Guy Neve is een rasechte 'gentleman crooner'. Met zijn Nederlandstalige bewerkingen van vlot in het oor liggende Popcorn-klassiekers uit de jaren '50 en '60 weet hij een groeiende schare fans te bekoren. De Romeo's staan bijna 20 jaar op de planken en brengen een mix van covers en eigen

Antwoord- en inschrijvingsstrook

(te versturen naar D'havé - Vanhecke, Kikvorsstraat 23, 9000-Gent
of per mail naar freddy.d.have@telenet.be of
marlene.vanhecke@telenet.be)

Naam en voornaam

.....

adres

.....

.....

tel.

.....

**1. Op woensdag 29 november 2017: optreden van Phil Kevin in
WZC Domino (€6)**

Aantal personen:.....

**2. Op zondag 10 december 2017: voorstelling programma S-
Academie 2018**

Aantal personen:.....

Ik/wij wensen busvervoer: ja / neen

Datum:.....

Handtekening:.....

materiaal. Overal waar de 3 heren zich, bij voorkeur in maatpak, vertonen wordt een feestje gebouwd. Daar staan ze garant voor.
Locatie: ICC Citadelpark, Van Rysselberghedreef 2, 9000 Gent

3. Woensdag 22 november 2017:

- **10.00 tot 11.30: wandeling ‘De Krook en omgeving uitgekamd’**

Met de komst van de splinternieuwe Krook-bibliotheek heeft het Zuid een extra elan gekregen. Tijd dus, om de gewezen stations- en uitgaansbuurt onder de loep te nemen. Wandelend verkennen we deze boeiende omgeving

Start: ingang van de oude stadsbibliotheek, Woodrow Wilsonplein, Gent

- **14.00 tot 16.00: wandeling 'Een schrijn voor het geschreven woord'**

Niet toevallig staat op het hoogste punt van de stad sinds driekwart eeuw de boekentoren van de universiteit als baken van de wetenschap. De toren staat symbool voor een stad die kennis en cultuur omarmt en koestert. We verkennen de projecten en restauraties rond de Blandijnberg, de universiteitsbibliotheek, het gebouw van de wetenschappen, het UFO-gebouw, het nieuwe rijksarchief en vooral de site rond de Waalse Krook, waar de nieuwe stadsbibliotheek is ondergebracht en waaraan ook de universiteit participeert

Start: ingang van de oude stadsbibliotheek, Woodrow Wilsonplein, Gent

Einde wandeling: Sint Pietersplein

- **Van 15.00 tot 16.15: ‘Pappie, dagboek van het Vergeten’**

Pappie is het verhaal dat Luk De Bruyker optekende tijdens het dementieproces van zijn vader tot aan zijn dood.

Wekelijks gaat Luk in het lege ouderlijke huis op bezoek om de post op te halen. Dit is het vertrekpunt om aan de keukentafel oude en nieuwe verhalen te reconstrueren. Hij voert zowel zichzelf als zijn vader en moeder (pappie en mammie) ten tonele.

Hoe gaan ze om met “dementie” en hoe het onderling bespreekbaar maken.

Een “rollercoaster” aan emoties op scene . Herkenbaar voor iedereen.

Locatie: Minard, Walpoortstraat 15, Gent

4. Donderdag 23 november 2017:

- **van 10.00 tot 13.00: Zuiderse Brunch**

Kom smullen van een brunch met traditionele gerechten uit verschillende culturen. We serveren koude en warme gerechten van Afrikaanse en Turkse origine, aangevuld met een aantal typisch Belgische producten. En we bespreken de manier waarop senioren in de verschillende culturen geholpen en ondersteund worden.

Locatie: Cultuurkapel Sint-Vincent, Sint Antoniuskaai 10, 9000 Gent

- **van 10.00 tot 12.00: wandeling in de Muidewijk**

De Muide, of beter gezegd ‘de Moaie’, is voor velen onder ons een onbekende wijk. En onbekend is onbemind. Dit willen we met deze wandeling doorbreken. Er is immers niets Gentser dan deze buurt: het is een kleurrijke volksbuurt en een wijk in volle ontwikkeling, met heel wat renovatie maar ook met respect voor het verleden. Een wijk die met de voorhaven nog steeds het economische hart is van de stad. Wist u trouwens dat de voorhaven het grootste industriële erfgoedgebied van Vlaanderen is?

Vertrek: aan de Muidebrug en bezoek aan de gerestaureerde loodsen.

- **van 14.00 tot 18.00: Bal Römantiek**

Na het succes van vorig jaar zet de stad Gent het Bal Römantiek opnieuw op het programma. U hebt geen danspartner nodig om hier uit de bol te gaan. Koen D’houw geeft samen met danspartner Brigitte De Creamer initiatie in latin duo-dance en disco fun solo dance.

De Freddy Couchéband zorgt voor swingende muziek.

Locatie: Opera Gent, Schouwburgstraat 3, Gent

5. Vrijdag 24 november 2017:

- **van 10.00 tot 11.30: tentoonstelling: ‘Made by children’**

De tentoonstelling ‘Made by children’ geeft kinderarbeid een gezicht. 14 kinderen nemen het woord. Het zijn stuk voor stuk meeslepende verhalen van vroeger en nu: uit de textielindustrie, de steenbakkerijen en de showbizz, verhalen van bij ons en verhalen van kinderen uit het Zuiden. Pakkende foto's en persoonlijke bezittingen tonen hun werk en leven. Kom naar de rondleiding en krijg meer inzicht in deze problematiek die van alle tijden is.

Locatie: MIAT, Minnemeers 10, Gent

- **van 15.00 tot 16.30: wandeling ‘Straffe gasten aan d’unief’**

1817 werd een wel heel belangrijke datum voor Gent. Willem I, koning van de Verenigde Nederlanden, richtte een nieuwe universiteit op! Sindsdien is Gent uitgegroeid tot een echte universiteitsstad. Enkele straffe gasten die ooit aan d’unief zaten worden in de schijnwerpers gezet: Hippolyte Metdepenningen, jurist met een opvliegend karakter, Jozef Kluyskens, arts zonder diploma... en nog veel meer knappe koppen zullen de revue passeren.

Locatie: vertrek aan het standbeeld van H. Metdepenningen in parkje voor het oud Justitiepaleis (Koophandelsplein)

6. Zaterdag 25 november 2017:

- **van 10.00 tot 11.30: De Krook, bibliotheek voor de 21ste eeuw**
Neem deel aan deze boeiende rondleiding met aandacht voor de architectuur van het gebouw én het vernieuwde concept van een bibliotheek van en voor de 21ste eeuw.

Locatie: De Krook, Miriam Makebaplein, Gent – juist voor de ingang van de bibliotheek

- **van 10.00 tot 12.00: wandeling ‘Muurt en brant in Gent’**
 Vanaf het ontstaan van de stad en de eerste graven van Vlaanderen werd alles in het werk gesteld om moord, brand en brandstichting te bestrijden. Bij moordzaken was er een grote kloof tussen rijk en arm. Grote branden komen ook aan bod o.a. de brand in de Sarma. De dubbele moord in de Jan Breydelstraat (1953) en in de Bennesteeg (1959) worden niet vergeten. De wandeling wordt gegidst in het “Gentsch”, overgoten met een vurig sausje en tal van weetjes en anekdotes.
Start: Biezekapel, Biezekapelstraat, Gent
Einde: Vrijdagmarkt, Gent
- **van 14.00 tot 16.00: ‘De Maeterlinck wandeling’**
 De Gentse schrijver Maurice Maeterlinck, nog steeds de enige Belgische winnaar van de Nobelprijs voor Literatuur, stond in nauw contact met enkele vooraanstaande kunstenaars van zijn tijd. Op deze wandeling vertelt de gids op onvermoede plekken allerlei boeiende letterkundige anekdotes. We plaatsen Maeterlinck in zijn historische context en leggen ook de link naar verschillende schilders van zijn tijd.
 Een wandelcauserie voor de meerwaardezoekers, cultuurtoeristen en verkenners van een stukje onbekend Gent.
Vertrek: Veerleplein, Gent
Einde: museum Vander Haeghen, Veldstraat, Gent
- **van 14.00 tot 16.00: rondvaart met het havenjacht 'Jacob Van Artevelde'**
 Vaar mee door de Gentse haven. De tocht duurt twee uur en onderweg krijgt u uitleg over Gent als toegangspoort tot Europa. U maakt kennis met de dokken en kaaien. U ziet zeeschepen die van over de hele wereld afmeren en binnenvaartschepen die laden en lossen. We varen langs chemische bedrijven, de graansilo's van Euro-Silo, de Ringvaart die de haven op Noord-Frankrijk laat aansluiten, de papierfabriek Stora Enso Langerbrugge, de terminals met fruitsap voor heel Europa, Volvo, 1 van de grootste clusters van biobrandstofbedrijven van

Europa, de elektriciteitscentrale van Electrabel, het Mercatordok, ArcelorMittal, ...

Locatie: Rigakaai, naast het bezoekerscentrum Haven Gent, tegenover de WEBA, Gent

7. Zondag 26 november 2017:

- **van 10.30 tot 12.30: aperitiefconcert**

Kom genieten van het aperitiefconcert van de Koninklijke Gentse Politieharmonie. Dit orkest staat onder leiding van chef-dirigent Johan Van den Eede en telt een 40-tal muzikanten en een 10-tal vrijwilligers. Het is een van de oudste harmonieverenigingen binnen de Belgische politie. Tot hun repertoire behoren traditionele marsen en hymnen, sfeervolle medleys en bewerkingen voor zang. En dit steeds met een knipoog naar 'ons Gent'...

Locatie: Het Pand, Onderbergen 1, Gent

- **van 14.00 tot 16.00: wandeling 'Tussen de regels door: Een wandeling door literair Gent'**

Gent heeft doorheen de eeuwen al heel wat goede schrijvers voortgebracht. In deze literaire wandeling zoeken we de sporen die zij nalieten in het huidige straatbeeld. Wist u dat Gent met Maurice Maeterlinck de enige Belgische nobelprijswinnaar voor de literatuur voortbracht? Maar hij is zeker niet de enige grote Gentse auteur. Denken we maar aan Marcus Van Vaernewijck, Karel Van de Woestijne en Richard Minne. Of aan ingeweken schrijvers zoals Johan Daisne, Jef Geeraerts, Herman Brusselmans en Erwin Mortier. Onze gids laat de grote nalatenschap van een twintigtal Gentse auteurs herleven tijdens deze poëtische beeld- en tekstwandeling

Start: Poëziecentrum Vrijdagmarkt 36, Gent

Einde: in de buurt van het Gentse Belfort

Inschrijven kan NIET MEER , wie nog niet betaald heeft, gelieve dit zo vlug mogelijk te doen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT (€ 5 per persoon en per

activiteit) : 001-1173234-95 of Europese overschrijving **IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB**

3. Op dinsdag 28 november 2017 : bedrijfsbezoek aan Lutosa: Schatjes van Patatjes en Picardisch Ath

Aan de rand van Le Pays des Collines ligt het lieflijke Ath aan de samenvloeiing van de twee Denders. Het is een gezellig marktstadje, dat omringd is door een heuvelrijk hinterland. Het historisch patrimonium schreeuwt er om ontdekt te worden en daarom maken we een gegidste stadswandeling en bezoeken we het Reuzenmuseum. De culinaire accenten en streekproducten maken de stadsverkenning compleet.

Na de ochtendkoffie neemt een ervaren gids de ene helft van de groep mee voor een bezoek aan Lutosa, het bedrijf dat gekend is van de slogan “schatjes van patatjes!” en waar dagelijks duizenden kilo’s aardappelen verwerkt worden tot verpakte en diepgevroren frietjes en aardappelspecialiteiten. Je bezoekt de aardappelopslagplaats en de hypermoderne productiehal. Aan het einde krijgt het hele gezelschap - wat had je gedacht – een portie frietjes voorgeschoteld.

Het circuit dat je te voet zal volgen is 1 km lang, waarvan een deel buiten en bevat meerdere trappen.

Voor je gemak en ook omwille van de veiligheid en hygiëne raden we je aan om aangepaste kledij en gesloten platte schoenen met rubberen zolen te dragen.

Ondertussen volgt de andere helft van de groep een stadsgids voor een kennismaking met het lieflijke provinciestadje Aat (Ath), gelegen aan de samenvloeiing van de twee Denders, omringd door een heuvelrijk hinterland en bekend om zijn jaarlijkse Reuzenstoet of Ducasse van Aat. De wandeling eindigt dan ook in het Reuzenmuseum.

Na de lunch wisselen de groepen.

Prijs: € 45 - Sterprijs voor leden Bond Moyson: € 42,50

Inbegrepen: bus, koffie met croissant, gids wandeling, gids Lutosa, lunch.

Niet inbegrepen: drank, fooi chauffeur

OPGELET:

- **Wie onverwacht niet mee kan verwittigt ons zo vlug mogelijk: bij annulatie tot en met 10 dagen voor het vertrek betaalt u € 10 per persoon, bij annulatie vanaf 9 dagen tot 0 dagen voor het vertrek krijgt u de som niet meer terug.**
- **Na betaling krijgt u van S-Plus een persoonlijke brief met de praktische info: uur van vertrek en plaats**
- **Sterprijzen*: voor S-Plusleden die ook Bond Moysonlid zijn**

4. Op woensdag 29 november zal Phil KEVIN optreden in de polyvalente zaal van het WZC Domino, Sint-Margrietstraat te Gent.

27 jaar geleden, toen VTM uitpakte met hun topprogramma “Tien om te zien” kwam er een jonge kerel tevoorschijn, eentje met lange blonde krulharen: Phil Kevin. Een ganse zomer lang, stond hij week na week in “Tien om te zien”. Nu 26 jaar later, is deze kerel een man geworden, en nog steeds in topconditie!

Deuren open: om **13u30**, optreden om **14u15**

Prijs: € 6 (taart en koffie inbegrepen)

Inschrijven via de antwoordstrook in het Contactblad of mail voor 19 november 2017 en gelieve ten laatste te betalen op 19 november 2017 op ons rekeningnummer S-Plus ACOD

Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving
IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

5. Op zondag 10 december 2017 om 14u45 stelt S-Academie haar nieuw jaarprogramma 2018 voor in het Ontmoetingscentrum Oostakker, Pijphoekstraat 30, 9041 Oostakker.

Programma:

- Gastvrouw: Peggy Demoor - Provinciaal coördinator S-Plus
- Gelegenheidstoespraak vanuit Bond Moyson
- Muzikaal intermezzo: **Dries De Vis & Sven Van den Wyngaert.**

Dries en Sven hebben een passie voor kleinkunst, luisterliederen die aan de hand van persoonlijke verhalen en anekdotes met u worden gedeeld. Akoestisch en puur brengen ze de bekendste Nederlandstalige klassiekers. Van Louis Neefs tot Will Tura, van Johan Verminnen tot Wim Sonneveld. Een repertoire dat u nostalgisch doet wegdromen!

Aansluitend wordt u **een receptie** aangeboden.

Praktisch:

Deze namiddag wordt u gratis aangeboden. Zo wordt ook busvervoer voorzien. Indien u daarvan gebruik maakt, betaalt u bij het opstappen (waarschijnlijk P&R Gentbrugge) 12 euro per persoon aan de busbegeleider. Vermeld duidelijk bij de inschrijving of u met eigen vervoer komt of met de bus. Als u met de bus komt, ontvangt u, na inschrijving, van ons een bevestiging met de plaats en het uur van vertrek.

Inschrijven via de antwoordstrook in het Contactblad of mail voor 15 november 2017.

Ons volgend Contactblad zal midden december verschijnen met daarin het S-Plus jaarprogramma 2018 met de daguitstappen en de meerdaagse reizen.

6. Op vrijdag 15 en zaterdag 16 december 2017 houdt de Vriendenkring van het WZC Domino haar jaarlijkse Kerstmarkt in de polyvalente zaal, Tempelhof, Sint Margrietstraat te Gent.

De Vriendenkring WZC Domino verkoopt er kerstartikelen, kaartjes, snoep, planten, slaapkleedjes, ondergoed, kousen, juwelen, rokken, broeken, T-shirts, kaarsen ...

Iedereen is welkom tussen **10 en 17 u**. Je kan er ook genieten van de gezellige sfeer in de tearoom. Er staan lekkere snacks en sprankelende drankjes op de kaart. De opbrengst is ten voordele van de bewoners van het WZC Domino en de kindjes van het Bengelhof.

Iedereen welkom!

7. Donderdag 25 januari 2018 is er het jaarlijks **S-Plus Nationaal Nieuwjaarsconcert** in het Kursaal van Oostende.

Gehuldigde artiest deze keer is Willy Sommers.

Onder leiding van het Lou Roman orkest en de Golden Memories Singers treden naast Willy ook de volgende artiesten op: Ivann, Ben Cramer, Isabelle A, komische acrobaten en het showballet Tommy Gryson.

Tot slot is er ook nog een visuele act. Al dit moois wordt gepresenteerd door Luc Appermont.

Deelname is alleen mogelijk voor leden S-Plus 2018.

De kaarten worden u binnenkort opgestuurd.

Onze plannen voor 2018:

➤ Opera in de cinema in Kinopolis Gent:

- **maandag 5 februari om 13u45: TOSCA van Puccini.**

Puccini's melodrama over een wispelturige diva, een sadistische politiechef en een idealistische kunstenaar heeft al meer dan een eeuw toeschouwers ontstemd en ontroerd. Critici hebben vaak problemen gehad met Tosca's nogal armoedige inhoud, de directheid en intensiteit van de partituur en de dramatische gelegenheden voor de hoofdrollen waar de toeschouwers van houden. Maar diezelfde aspecten hebben van Tosca een van de handvol iconische werken gemaakt die opera lijken te vertegenwoordigen in de verbeeldingskracht van het publiek. Tosca's populariteit wordt verder versterkt door een aangrijpende verhaallijn, een krachtige partituur met overvloedige melodieën, theatrale doortraptheid en een carrière makende titelrol.

Dirigent: James Livine

Prijs: €17

Inschrijven kan volgende maand

- **maandag 19 februari om 13u45: L'Elisir d'Amore van Donizetti**

L'Elisir d'Amore is al bijna twee eeuwen een van de consistentste populaire operakomedies. Het verhaal combineert vingervlug komische archetypes met rollen die zich op een onvervalste manier ontwikkelen, wat zeldzaam is in dit soort werken. Het einde is zoals in de hedendaagse romantische komedie een uitgemaakte zaak – het plezier zit in de reis naar het einde en Donizetti heeft een van zijn aantrekkelijkste partituren geschreven voor de rit.

Prijs: €17

Inschrijven kan volgende maand

We hebben ook interesse voor:

- **La Bohème** van Puccini op maandag 5 maart
- **Così fan tutte** van Mozart op maandag 9 april
- **Op dinsdag 23 januari: onze jaarlijkse algemene ledenvergadering ACOD Onderwijs gepensioneerden gevolgd door receptie in ACOD Bagattenstraat te Gent.**
- **Maart 2018: wijndegustatie 'De Spaanse DOC's '(Denominacion de Origen Calificada) met aansluitend aangepast buffet.**

Nuttige info:

Francine van der Graaf: voorzitter

Tel 0496/86.12.35

Tichelrei 14, app 020, 9000 GENT

Freddy D'havé: secretaris

Tel. 09/221.12.36 – 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT freddy.d.have@telenet.be

Marlene Vanhecke: penningmeester en verantwoordelijke “Onze Activiteiten”

Tel. 09/221.12.36 – 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT marlene.vanhecke@telenet.be

Alle betalingen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB